

ЧЕТ ЭЛ АРМИЯЛАРИНИНГ ТАЖРИБАСИДА ҚЎШИНЛАРНИ БОШҚАРИШДА АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРУВ ТИЗИМИНИ РОЛИ ВА ЎРНИ

Чирчиқ ОТҚМБЮ

Тактика ва умумқўшин фанлар

цикл бошлиғи подполковник А. Охунов

ЗАМОНАВИЙ УРУШНИ АСОСИЙ ТАЛАБЛАРИ

ягона ахборот – бошқарув майдонида жанговар ҳаракатларни олиб бориш;

томонларни аниқ жанговар тўқнашув чизиғи йўқлигида;

тўсатдан ҳаракат қилиш омилини кучайишлиғи, душманни чалғитиш тадбирларини ўсишлиғи, шунингдек кўп жанговар тўқнашувлар тунда ўтказишлигида;

жангни ташкил этишга қаратилган тадбирларни қисқариб боришлигида.[1]

ҚУРОЛЛИ ТЎҚНАШУВЛАРДАГИ МУАММОЛАР

маневр жангида радиоалоқани ишлатиш муаммосини мавжудлиғи, алоқа воситаларини пастки бўғинда (гурух, взвод ва батальонда) автоматлаштирилмаганлиғи ва баъзи ҳолларда тайёр эмаслигида;

алоқа воситаларини алоқани таъминла беришини пастлигида, ишонч ва мобилчанликни йўқлигида ҳамда автоматлаштирилган бошқарув тизими батальонда тўлиқ жорий этилмаганлигида. [1]

БАТАЛЬОН ТАШКИЛИЙ ШТАТ ТУЗИЛМАСИДАГИ КАМЧИЛИКЛАР

3 ва 4 кишилиқ сонли батальон қўмондонлик кузатув пункти шахсий таркиби билан тез суратларда ўзгариши кутилаётган замонавий жангнинг бошқариш вақтида турли муаммолар келиб чиқиши мумкинлигида;

бир вақтнинг ўзида батальон командири ва штаб бошлиғи разведка, радиоэлектрон кураш, қўриқловни, ялпи қирғин қуролларидан химояланиш, ниқобланиш, муҳандислик, техник ва фронт орти таъминоти тадбирларини ташкил этиб қолмай, шунингдек қўмондонлик кузатув пунктини

ишчанлигини сақлаган холда жанговар хужжатларни ишлаб чиқиб бошқарувни ташкил этишни бажара олишлигида. [1]

ХУЛОСА

Россия армиясидаги батальон қўмондонлик кузатув пункти шахсий таркибини тубдан ўзгартиришга, яъни шахсий таркибни сонини кўпайтиришга ҳамда унинг техник воситалар билан жихозлашга эътиборни қаратишга бўлган чоралар жорий қилинишига;

юқори бошқарув бўғинларида барча автоматлаштирилган воситаларини бир жойга жамлаб олиш бу керакли ва ижобий натижани бермаётганлигида, чунки пастки қисмларда айти жанг олиб бораётган бўлинмаларда барча воситалар эски бўлиши мақсадга мувофиқ эмаслигида;

замонавий жангда бир вақтнинг ўзида душман томонидан радиоэлектрон кураш ва нишонга аниқ олувчи қуроллар билан зарба бераётган бир вақтда, жанговар ҳаракатлар бирданига бутун оператив тартибга ўтказилса, мавжуд бўлган батальон қўмондонлик кузатув пункти вазиятни ўзгаришига тез чора кўраолмаслиги ва батальон командири томонидан вақтида керакли қарорлар қабул қилаолмаслигида.

БАТАЛЬОН ҚЎМОНДОНЛИК КУЗАТУВ ПУНКТИНИ ЯХШИЛАШ

БЎЙИЧА ТАКЛИФЛАР

батальон қўмондонлик кузатув пунктидаги офицерларни сонини кўпайтиришга, офицерларни икки смена ишлашини ташкил этишга;

қўмондонлик кузатув пунктини спутник алоқалари билан жихозлашга, махфийлаштирилган воситалар ҳамда компьютерлар билан таъминлашга;

батальон қўмондонлик кузатув пункти таркибига қўшин турлари ва хизмат бошлиқларидан иборат бўлган доимий мутахассисларни киритишга (тезкор бўлим офицерлари, разведка, артиллерия, авиация зарбаларини йўналтирувчи ва муҳандис хизматларидан ташкил топган офицерлар билан);

батальон штатларига жанговар вертолетларни ва қирувчи самолетларни киритилишига. [1]

АҚШ АРМИЯСИНИ БАТАЛЬОН ҚЎМОНДОНЛИК КУЗАТУВ ПУНКТИ

Батальон қўмондонлик кузатув пунктида жанговар ҳаракатларни олиб бориш маркази ташкил этилган бўлиб ва у 2 секциядан иборат:

биринчи – тезкор секция - 5 киши;

иккинчи – разведкани ташкил этувчи секция – 4 киши.

Бундан ташқари жанговар ҳаракатларни олиб бориш марказига ўтти қўллаб қуватлаш ва координация қилиш гуруҳи киргизилган бўлиб унинг таркибига куйидаги мутахассислар киритилган (ҳарбий – ҳаво кучлари, ҳаво ҳужумидан мудофаа, муҳандис ва кимё хизматлари вакиллари). [1]

ҚЎМОНДОНЛИК КУЗАТУВ ПУНКТИНИ АФЗАЛЛИГИ

вазиятни ўзгаришига батальон қўмондонлиги томонидан тезкор эътибор қаратилишига, алоқа воситалари ҳамда махфийлашган аппаратлар орқали тезда турли маълумотларни олишга, компьютерлар орқали тактик ҳисоботларни чиқаришга ва тўғри қарорларни қабул қилишга;

разведка ишларини олиб боришга, ўтларни режаллаштиришга, батальонни муваффақиятли ҳаракат олиб бориш учун ҳарбий ҳаво кучлари, ҳаво ҳужумидан мудофаа, кимё ва муҳандис бўлинмаларини қўллашга. [1]

ҚЎМОНДОНЛИК КУЗАТУВ ПУНКТИНИ АФЗАЛЛИГИ

энг асосийси жанговар ҳаракатларни олиб бориш марказида иш 2 сменада ташкил этилиб, электрон ва автоматлаштирилган воситаларини қўллаш билан биргаликда, батальон командири вақтнинг реал ҳолатида, вазиятни ўзгаришига қарамасдан нишонни топишга, қуролларни душманга қаратиб йўналтиришга ва тез ҳамда аниқ яқсон этишга имкони борлигида. [1]

ТИЗИМНИ ИМКОНИАТЛАРИ

электрон харитада реал вақтни ўзида тактик вазият ҳақида маълумотни йиғишга, қайта ишлашга ва электрон харитада яна қайтадан маълумотларни кўрсатиб беришга;

нишонни тўғри аниқлашга, зарбани йўналтиришга ва нишонни яқсон қилишни ҳамда барча воситаларни алоҳидаги техникадан тортиб бригадасига бўлган бўлинмаларни ҳаракатларини бирлаштиришга;

ушбу машиналарда компьютер, ультра-қисқа тўлқинли радиоалоқа воситаси, техникани турар жойини аниқловчи тизим, шунингдек “ўзийники ва бегона” тизими ҳам ўрнатилганлигида. [1]

ХУЛОСА

АҚШ қуролли кучлари батальонларида автоматлаштирилган бошқарув тизимини жорий этилганлиги батальон командирининг жанговар ҳаракатлардаги иш фаолиятини осонлигини, енгилигини ва қулайлигини таъминлаб бериб қолмай, балки батальон шахсий таркибини бошқаришни юқори даражада амалга оширишга имкон бераётганлигида

АДАБИЁТЛАР

1.Интернет сайти. [ptth://www. Автоматизированная система управления.](http://www.Автоматизированная система управления.)